

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 153.

Didamsche Coöperatieve Roomboterfabriek, te Didam.

Voor mij meester Petrus Kok, notaris in het arrondissement Arnhem, ter standplaats de gemeente Didam, in tegenwoordigheid der na te noemen getuigen, zijn verschenen:

I. de heeren Hendrikus Jansen, aannemer, Dirk Antonius Hendrikus Reijers, koopman, Engelbertus Hermanus Hendrikus Thuis, landbouwer, Jacobus Johannes Ter Laak, landbouwer, en Johannes Fierkens, koopman, voor zich en als gemachtigden van:

1. Albertus Gerardus Hebing;
2. Antonius Wilhelmus Bus;
3. Johannes Horsting;
4. Mathijs Kok;
5. Johannes Cornelis Schaars;
6. Louis Kok;
7. Antonius Bernardus Welling;
8. Hendrikus Van Raay;
9. Theodorus Koenders;
10. Johannes Carolus Franciscus Vos;
11. Hendrikus Verwaaijen;
12. Johannes Meijer;
13. Hendrikus Wolters;
14. Antonius Schaars;
15. Johannes Thuis;
16. Gerardus Rasing;
17. Hendrikus Molthof;
18. Johannes Bolder;
19. Johannes Kaal;
20. Gerardus Horsting;
21. Hermanus Willemsen;
22. Johannes Antonius Horsting;
23. Bernardus Hegeman;
24. Jacobus Gies;
25. Lambertus Jansen;
26. Arnoldus Menting;
27. Gerardus Koning;
28. Baltazar Menting;
29. Theodorus Loeters;
30. Peter Menting;
31. Johannes Hendrikus Rosendaal;
32. Gerardus Johannes Wienhols;
33. Nicolaas Jansen;
34. Hendrikus Wiendels;
35. Arend Jansen;
36. Louis Wenting;
37. Franciscus Hendrikus Boerstal;
38. Bernardus Peters Hendrikzoon;
39. Everardus Fierkens;
40. Gerardus Rasing;
41. Lambertus Frederiks;
42. Johannes Hendrikus Looman;
43. Hendrikus Loman;
44. Hendrikus Wolsing;
45. Antonius Driever;
46. Gerardus Wolsing;
47. Bernardus Kok;
48. Johannes Pruis;
49. Gerarda Berendsen, weduwe van Johannes Horsting;
50. Petronella Peters, weduwe van Gerrit Kok;

51. Derk Van Geemen ;
52. Arnoldus Berendsen ;
53. Albertus Hebing ;
54. Johanna Wilhelmina Van Raay ;
55. Hendrina Jansen , weduwe van Hendrikus Scheerde ;
56. George Van Leeuwen ;
57. Johannes Som ;
58. Johannes Hendrikus Otto Melchers ;
59. Antonius Johannes Lankhorst ;
60. Wilhelmus Burkhard ;
61. Frans Jeene ;
62. Hendrina Johanna Aalders , weduwe van Hermanus Rolmaa ;
63. Johanna Thuis ;

II. de heeren Hendrikus Kersjes en Johan Bernard Ehringfeld ,
landbouwers voor zich en als gemachtigden van :

1. Wilhelmus Koenders ;
2. Gerardus Kroesen ;
3. Gerardus Menting ;
4. Johan Hendrik Kets ;
5. Johan Kersjes ;
6. Theodorus Arnoldus Braam ;
7. Johannes Frederikus Braam ;
8. Willem Johannes Kersjes ;
9. Willem de Grip ;
10. Hendrina Lensing , weduwe van Peter Reintjes ;
11. Gerard Berendsen ;
12. Bernardus Elbers ;
13. Hendrikus Weijers ;
14. Hendrikus Johannes Tervoert ;
15. Johannes Berntsen ;
16. Gerardus Hooyman ;
17. Everardus Borkers ;

III. De heer Wilhelmus Johannes Berendsen , zaakwaarnemer, voor
zich en als gemachtigde van :

1. Hendrikus Johannes Stokman ;
2. Henricus Brugman ;
3. Johannes Antonius Hooyman ;
4. Bernardus Kaal ;
5. Hendrikus Franciscus Xaverius Peters ;
6. Gijsbertus Lukassen ;
7. Willem Menting ;
8. Hermanus Lambertus Windmöller ;
9. Reinerus Menting ;
10. Johannes Heuthorst ;
11. Gradus Bulsink ;
12. Gradus Bles ;
13. Theodorus Verwaaijen ;

allen veehouders , voor zoover hun beroep niet is vermeld , wonende
onder I te Didam , onder II te Zeddum , onder III te Wehl. De com-
paranten zijn mij notaris bekend.

Zijnde de machtiging verstrekt bij drie onderhandsche akten van volmacht, welke na door de respectieve lasthebbers in tegenwoordigheid van mij notaris en de getuigen voor echt erkend, en ten blijke daarvan door hen, de getuigen en mij notaris geteekend te zijn aan deze akte zijn vastgehecht.

De comparanten verklaarden, zoo voor zich als voor hunne lastgevers, bij deze akte op te richten eene coöperatieve vereeniging en daarvoor vast te stellen de navolgende statuten:

Artikel 1. In de gemeente Didam is gevestigd eene vereeniging genaamd »*Didamsche coöperatieve Roomboterfabriek*».

Artikel 2. Het doel der vereeniging is gemeenschappelijke boterbereiding, door de exploitatie eener roomboterfabriek en den verkoop van de te verkrijgen producten.

Artikel 3. Om dit doel te bereiken sticht de vereeniging eene fabriek te Didam en verbinden zich de leden om aan deze fabriek, behoudens die voor eigen gebruik benodigd, ter bereiding te leveren alle melk van het rundvee der boerderij, bij ieder hunner in gebruik.

Artikel 4. De vereeniging verkoopt vervolgens de verkregen boter en verdeelt de zuivere opbrengst daarvan onder de leden, op den voet als vermeld in artikels 14 en 16.

De ondermelk en karnemelk wordt aan de leden teruggegeven en moet door hen worden teruggenomen naar evenredigheid der door ieder geleverde melk.

Artikel 5. Onder zuivere opbrengst wordt verstaan de koopprijs der boter na aftrek der uitgaven vermeld in artikel 13.

Artikel 6. Wanneer daarvan de wenschelijkheid blijkt, kan ook melk van niet-leden worden aangekocht.

Ten opzichte van de teruggave der ondermelk en karnemelk geldt ook voor hen hetzelfde als in artikel 4 is bepaald.

Artikel 7. De vereeniging wordt, behoudens verlenging na afloop van het tijdvak, opgericht voor den tijd van negen en twintig jaren, aanvangende met den datum van openbaarmaking der statuten in de *Staatscourant*.

Artikel 8. Het domicilie der vereeniging alsmede van die leden welke buiten de gemeente Didam woonachtig zijn, is ten kantore der vereeniging te Didam.

Artikel 9. Het dienstjaar vangt aan op den eersten Mei.

Artikel 10. Het voor oprichting der vereeniging, den aankoop van terrein, de stichting der fabriek en het aanschaffen der machines, werktuigen en gereedschappen benodigde kapitaal, alsmede het voor den eersten tijd benodigde bedrijfskapitaal, wordt verkregen als volgt:

Er worden uitgegeven aandeelen op naam, groot ieder vijftig gulden.

Voor zoover het benodigde kapitaal niet geheel door de leden genomen wordt, zullen voor niet-leden worden verkrijgbaar gesteld aandeelen van vijfhonderd gulden.

Zij die bij de oprichting der vereeniging eigenaren zijn van laatstbedoelde aandeelen, hebben steeds het recht als leden tot de vereeniging toe te treden.

De hierboven beschreven aandeelen zijn behoudens het bepaalde bij artikel 11 niet vroeger opeischbaar van de zijde der crediteuren dan den eersten Mei negentienhonderd twintig.

Mocht op de laatste wijze het kapitaal niet geheel verkregen zijn

dan zal het tekort worden aangezuiverd door leening met of zonder solidaire borgtocht der leden, met of zonder hypotheek.

Artikel 11. Jaarlijks, te beginnen den eersten januari achttienhonderd zeven en negentig, of ingeval eene hypothecaire leening wordt aangegaan, zoodra deze geheel zal zijn afgelost zullen de in artikel 10 vermelde aandeelen, tot een bedrag van ten minste vijfhonderd gulden worden uitgeloot.

Artikel 12. Er wordt een reservekapitaal gevormd, waarvoor in de rekening van elk boekjaar minstens driehonderd gulden als vaste post van uitgaaf zal worden gebracht, totdat dit fonds, met inbegrip van de rente, een bedrag van drie duizend gulden heeft bereikt.

Daaruit zullen worden betaald de jaarlijksche onderhoudskosten van gebouwen en machines die de som van vijfhonderd gulden te boven gaan, alsmede de teruggaven van uittredende leden vermeld in artikel 21 en 22.

Wordt over eenig bedrag beschikt, dan zal onmiddellijk tot aanvulling van het reservekapitaal, overeenkomstig het bepaalde in alinea een worden overgegaan.

Artikel 13. Op de rekening der vereeniging wordt in uitgaaf gebracht het benoodigde voor rente-aflossing, reservekapitaal, belooning van het dienstpersoneel, onderhoud van gebouwen, machines en gereedschappen, brandstoffen, belastingen, administratiekosten, assurantie der gebouwen en roerende goederen, aankoop van melk en verdere kosten van exploitatie.

Artikel 14. De rechten der leden worden geregeld als volgt:

De leden ontvangen voor de geleverde melk denzelfden prijs die daarvoor aan niet-leden wordt betaald en die in het huishoudelijk reglement wordt vastgesteld, vervolgens vier procent van het door hen gefourneerde kapitaal en, zoo er daarna nog winst mocht overblijven, hun aandeel daarin, berekend op den voet bepaald in artikel zestien.

Artikel 15. De rechten der leden op de eigendommen der vereeniging worden bepaald naar verhouding van het door hen gefourneerde kapitaal en hunne aansprakelijkheid voor hare verbintenissen, naar evenredigheid der door hen geleverde melk, terwijl zij hoofdelijk verbonden zijn.

Artikel 16. Van hetgeen er overblijft van de zaivere opbrengst, na aftrek van vier procent van het door de leden gefourneerde kapitaal, wordt uitgekeerd tien procent aan het bestuur en de commissarissen, tien procent aan het vaste personeel, berekend naar gelang hunner belooning en tachtig procent aan de leden, in verhouding tot de door hen geleverde melk.

Artikel 17. Leden der vereeniging zijn de oprichters en zij die later als zoodanig mochten worden aangenomen, behoudens het bepaalde bij artikel 10, alinea drie; alleen zij die zich in rechten kunnen verbinden, kunnen als zoodanig worden aangenomen.

Artikel 18. Wie als lid wenscht te worden aangenomen richt daartoe vóór den eersten April een schriftelijk verzoek aan het bestuur.

Het bestuur brengt dit verzoek met zijn advies in de eerstvolgende vergadering der leden, ten einde daarover te beslissen en ingeval van toelating de voorwaarden vast te stellen.

Van het genomen besluit wordt door het bestuur den adressant kennis gegeven.

Artikel 19. Het lidmaatschap is persoonlijk en verbindend voor een vol dienstjaar.

Artikel 20. Slechts één der rechtverkrijgenden van een overleden lid kan den overledene als zoodanig opvolgen. Deze geeft zoo mogelijk binnen drie maanden na het overlijden zijn wensch daartoe schriftelijk aan het bestuur te kennen.

Hij wordt toegelaten onder dezelfde voorwaarden als de overledene.

Artikel 21. De leden der vereeniging worden geacht hunne erfgenamen of rechtverkrijgenden te verbinden om voor het geval met de melkerij wordt voortgegaan, te leveren gedurende het loopen te dienstjaar.

In geval van uittreding uit de vereeniging zal een lid geene rechten kunnen doen gelden op den mede-eigendom der fabriek doch alleen aanspraak hebben op de teruggave als bij artikel 22 is bepaald.

Artikel 22. Die om geldige redenen ter beoordeeling der leden genoodzaakt is uit de vereeniging te treden, ontvangt het door hem gestorte kapitaal terug, naar de waarde der aandeelen volgens de laatste balans, maar nooit boven de honderd procent, op de voorwaarden door de leden, op advies van het bestuur, te bepalen.

Artikel 23. Als geldige reden voor uittreding wordt beschouwd:

1. Overlijden.

2. Verandering van woonplaats, ten gevolge waarvan te groote last ontstaat om de melk aan de fabriek te leveren.

3. Aansluiting bij eene soortgelijke vereeniging wier fabriek op aanmerkelijk korter afstand van de woonplaats des veehouders gelegen is, doch in dit geval alleen dan wanneer zulks volgens het oordeel der leden zonder te groot nadeel voor deze vereeniging kan geschieden.

Artikel 24. Hij die uit de vereeniging wenscht te treden geeft daarvan vóór den eersten Februari schriftelijk kennis aan het bestuur met opgave zijner redenen.

Artikel 25. Degenen die, volgens het oordeel der leden, zonder geldige beweegredenen, uit de vereeniging treden, blijven aansprakelijk voor de schulden en schaden gedurende hun lidmaatschap door de vereeniging gemaakt en geleden en zijn verplicht op de eerste aanmaning van het bestuur in de kas der vereeniging te storten twintig gulden per rund, te rekenen van de helft van het getal dat gedurende de twee laatste jaren van hun lidmaatschap door hen is gemolken, terwijl aan hen, na betaling der beloopte boete benevens hun aandeel in voorzegde schade en schulden, de genomen aandeelen zullen worden terugbetaald als in artikel 22 is bepaald.

Artikel 26. Elk lid kan wegens overtreding der statuten en van het huishoudelijk reglement en wegens onteerende handelingen door de leden, op gemotiveerd voorstel van het bestuur, van zijn lidmaatschap worden vervallen verklaard, bij besluit van de leden, waartoe zal worden vereischt twee-derde der uitgebrachte stemmen.

Op hem is van toepassing het bepaalde bij artikel 25 in verband met artikel 22, ten aanzien van uittredende leden zonder geldige reden.

Artikel 27. Met goedkeuring der leden op advies van het bestuur, kan een lid zijne aandeelen aan een ander overdragen, die dan wordt geacht in diens plaats te zijn getreden. Hij die van deze bevoegdheid wenscht gebruik te maken, geeft daarvan vóór den eersten Februari schriftelijk kennis aan het bestuur.

Artikel 28. Een door de leden vast te stellen huishoudelijk regle-

ment bepaalt verder de rechten en verplichtingen der leden onderling en regelt de bijzonderheden van beheer, de exploitatie der fabriek en de wijze van werken.

Art. 29. Elk verschil over de toepassing van eenig artikel dezer statuten en van het huishoudelijk reglement wordt beslist door het bestuur behoudens recht van hooger beroep op de vergadering der leden, die alsdan beslist in het hoogste ressort.

Ieder lid verbindt zich geene geschillen in dezen door den burgerlijken rechter te laten beslissen.

Artikel 30. Bij ontbinding der vereeniging geschiedt de vereffening der zaken door het bestuur dat daartoe verplicht is.

De aandeelhouders ontvangen eerst het door hen gestorte kapitaal terug. Ieder lid is naar evenredigheid van de door hem geleverde melk en hoofdelijk voor dit bedrag aansprakelijk.

Daarna geschiedt de verdeeling der baten of de dekking van het tekort tusschen hen die bij de ontbinding lid waren of in het jaar daaraan voorafgaande als lid zijn uitgetreden of ontzet, in verhouding van het bedrag waarvan door hen gedurende hun lidmaatschap melk is geleverd. Zij zijn hoofdelijk aansprakelijk.

Artikel 31. Het bestuur der vereeniging bestaat uit drie leden, ook uit niet-leden te kiezen.

Zij worden gekozen door de leden, kiezen uit hun midden een voorzitter, secretaris en penningmeester en regelen hun werkzaamheden bij huishoudelijk reglement.

Artikel 32. Zij hebben zitting gedurende den tijd van drie jaren.

De verkiezing geschiedt in de gewone jaarlijksche vergadering. Volgens op te maken rooster treedt jaarlijks een hunner af. Zij zijn herkiesbaar. Wie voor eene buitengewone vacature tusschentijds wordt gekozen, treedt af op het tijdstip waarop zijn voorganger periodiek had moeten aftreden.

Artikel 33. Het bestuur oefent toezicht uit over alles wat de exploitatie der fabriek betreft en vertegenwoordigt de vereeniging zoo in als buiten rechten.

Tot het voeren van rechtsgedingen is machtiging der leden noodig.

Artikel 34. De bestuurders ontvangen geen salaris, doch ontvangen restitutie van de door hen in het belang der vereeniging gedane verschotten, noodzakelijke verteeringen en reiskosten.

Artikel 35. Het dagelijksch beheer wordt gevoerd door een boekhouder, die alle bevelen van het bestuur heeft op te volgen en door het bestuur wordt benoemd. Zijn salaris en zijne werkzaamheden worden bij instructie, door de leden vast te stellen, geregeld.

Artikel 36. Het toezicht op de handelingen van het bestuur wordt uitgeoefend door negen commissarissen, volgens regelen in het huishoudelijk reglement vast te stellen, die uit hun midden plaatsvervangers aanwijzen om bij ontstentenis van een of meer bestuursleden op te treden.

Artikel 37. Jaarlijks in de eerste helft van Juni wordt eene algemeene vergadering gehouden.

De voorzitter belegt voorts zoo dikwijls vergaderingen als hem in het belang der vereeniging noodig voorkomt.

Artikel 38. De rekening en verantwoording over het afgelopen dienstjaar wordt door den penningmeester vóór den eersten Juni ingeliend bij commissarissen, die, na onderzoek dienaangaande, verslag omtrent hare bevinding aan de ledenvergadering uitbrengt.

De goedkeuring der vergadering strekt voor het bestuur tot finale kwijting en décharge wegens zijn beheer.

Artikel 39. Tijd en plaats der vergadering wordt ten minste acht dagen te voren aan de leden bekend gemaakt bij biljetten waarop de punten van behandeling zooveel mogelijk zijn vermeld.

Artikel 40. Elk lid kan zich door een medelid of een derde bij schriftelijke volmacht ter vergadering doen vertegenwoordigen.

Niemand kan als lasthebber voor meer dan twee leden optreden.

Artikel 41. Een of twee aandeelen geeft recht op één stem, drie aandeelen op twee, meer dan drie aandeelen op drie stemmen.

Artikel 42. Over zaken wordt mondeling, over personen schriftelijk gestemd. Staken de stemmen over eenig voorstel, dan wordt het geacht te zijn verworpen.

Benoeming van personen geschiedt bij volstrekte meerderheid der uitgebrachte stemmen.

Is deze meerderheid bij de eerste stemming niet verkregen, dan volgt eene tweede vrije stemming. Geeft ook deze geen volstrekte meerderheid, dan wordt eene herstemming gehouden tusschen het dubbeltal, dat bij de tweede vrije stemming de meeste stemmen op zich vereenigde, of voor het geval meer personen evenveel stemmen hebben verkregen, tusschen hen allen, en is hij, die dan de meeste stemmen erlangde de benoemde. Bij staking van stemmen beslist het lot.

Artikel 43. Van het verhandelde in de vergaderingen worden door den secretaris aantekeningen gehouden.

Deze worden in de eerstvolgende vergadering door hem voorgelezen, en, na goedkeuring, door den voorzitter en hem geteekend.

Artikel 44. Tot ontbinding der vereeniging wordt alleen dan overgegaan wanneer ten minste twee-derde der leden daartoe besluit.

Artikel 45. De vereffening geschiedt volgens de wettelijke voorschriften.

Artikel 46. Geen voorstel tot wijziging der statuten wordt in overweging genomen dan in eene daartoe in het bijzonder opgeroepene vergadering, waarin ten minste twee-derde der leden vertegenwoordigd is.

Is bedoeld aantal leden niet vertegenwoordigd, dan wordt de behandeling uitgesteld tot eene volgende vergadering, waar de alsdan aanwezige leden kunnen beslissen.

In beide gevallen wordt tot aanneming drie-vierde der uitgebrachte stemmen vereischt.

Artikel 47. Voor zoover daarvan bij deze statuten niet uitdrukkelijk is afgeweken, wordt deze vereeniging geregeerd door de bepalingen der wet van den zeventienden November achttienhonderd zes en zeventig (*Staatsblad* nummer tweehonderd zeven en twintig).

Wijders verklaarden de comparanten dat van de op naam uit te geven aandeelen van vijftig gulden, in artikel 10, alinea twee, der statuten bedoeld, door de oprichters zullen worden genomen als volgt:

Door de comparanten Hendrikus Jansen, Dirk Antonius Hendrikus Reijers, Engelbertus Hermanus Hendrikus Thuis en Jacobus Johannes Ter Laak, ieder tien aandeelen;

Johannes Fierkens vier aandeelen;

Hendrikus Kersjes acht aandeelen;

Johan Bernard Ehringfeld drie aandeelen;

Wilhelmus Johannes Berendsen vijf aandeelen.

En door de bij deze akte bij volmacht vertegenwoordigden ieder zooveel aandeelen als in genoemde volmachten achter ieders handteekening staat vermeld; met uitzondering van de lastgeefster Johanna Thuis, door wie één aandeel van vijfhonderd gulden, als bedoeld in artikel 10, alinea drie, wordt genomen.

Waarvan akte in minuut.

Verleden te Didam, den elfden Maart achttienhonderd een en negentig, in tegenwoordigheid van Johannes Jacobus Eugenius Hyacinthus Maria De Bruyn, candidaat-notaris, en Antonius Nova, afslager, beiden wonende te Didam, als getuigen.

Na voorlezing is deze akte door de comparanten, de getuigen en mij notaris onderteekend.

(Geteekend:) H. Jansen, D. A. H. Reijers, E. H. H. Thuis, J. J. Ter Laak, J. R. Fierkens, H. Kersjes, J. B. Ehringfeld, W. J. Berendsen J. De Bruyn, A. Nova, P. Kok.

Geregistreerd te Doesburg, den twaalfden Maart 1800 een en negentig, deel 119, folio 72 recto, vak 1; zes bladen, geen renvooi. Ontvangen voor recht een gulden twintig cents. De ontvanger, (get.) *Imminck*.